

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap de la Secció Tècnica d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ: Director del Laboratori de Patologia Vegetal del Consell Provincial de Foment de Tarragona.

JOAN ANGEL I GENÍS: Enginyer, Professor de Fitofècnia en l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN ARUMÍ: Ajudant del Servei Tècnic de Terra Campa.

LLORENÇ BADELL: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Viticultura.

GUILLEM DE BENAVENT: Doctor en Farmàcia, Ajudant del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

M. FAURA I SANS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Geologia en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. GIRONA: Doctor en Dret, Professor de Economia i Legislació en l'Escola Superior d'Agricultura.

MANUEL LLENAS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Botànica en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. LLORT: Publicista Agrari.

ARNEST MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Felanitx (Mallorca).

CRISTÒFOL MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Vilafranca del Penedès.

VICENS NUBIOLA: Professor de Floricultura en l'Escola dels Bells Oficis.

C. OLIVERAS MASSÓ: Enginyer Director de l'Escola de Viticultura i Enologia de Reus.

CARLES PI SUÑER: Enginyer, Director de l'Escola Superior d'Agricultura i Professor de Mecànica.

J. POCH DE FELIU: Enginyer, Encarregat del Servei Tècnic de Terra Campa.

JAUME RAVENTÓS: Enginyer, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat, i Cap del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

JOSEP M.ª RENDÉ: Cap de l'Acció Social Agrària.

M. ROSSELL VILÀ: Professor de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN SALOM: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Arbres Fruiters.

SEGIMON VANDRELL: Enginyer, Encarregat del Servei Forestal.

ERASME M. D'YMBERT: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Enologia.

VALERI SERRA I BOLDÚ :: SECRETARI

SUMARI

L'encariment de les subsistències i els pagesos, per *August Matons*. — Les obres sindicals agràries, per *C. Martinell*. — Per la nostra riquesa ramadera, per *Josep Vidal Munné*. — Plantem arbres, per *Joan Vallés Estruch*. — La coliflor, per *Epifani de Fortuny*. — Espigolant. — Informació Vinícola, per *Pere J. Llorc*. — Informació oleícola, per *Licini Andreu*. — Informació. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

**Parlament, 9
Barcelona**

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu
H. B. C.**

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACTIU H. B. C., Bruch,
núm. 42: Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

**SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS
SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès**

APARELLS PER ANÀLISIS DE VINS
PRODUCTES ENOLÒGICS - ADOBS QUÍMICS
SULFATS I SOFRES - MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA

INSTAL·LACIONS COMPLETES DE VINIFICACIÓ
MODERNA PER A CELLERS COOPERATIUS

DESPATX: Rambla Sant Francesc, 15 - Telèfon 24
TALLERS: Carrer de Misser Rufet, núm. 8 - Tel. 149

Telegrams "SERDAROS"

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessetes 7 - Fora: Pessetes 9 - Número solt: Pessetes 0'50

L'encariment de les subsistències i els pagesos

II

DÈIEM en el número passat que no és just atacar als pagesos culpant-los d'ésser els causants de l'encariment dels queviures. Donada llur desorganització actual, per tots coneguda, els pagesos com a classe o individualment no influeixen sinó en proporcions mínimes en els preus. Els industrials, en canvi, dotats d'una preparació tècnica i política superior disposen de mitjans d'eficàcia directa per a acreïxer, dins de certs límits, els preus dels productes quan es presenten condicions favorables.

Però per sobre de la voluntat del pagès i de l'industrial, per sobre de llurs desitjos i egoïsmes hi han les lleis econòmiques que influeixen sobre els preus determinant llur augment o llur disminució. Són aquestes lleis, més que res, les que ens han portat l'actual encariment dels queviures.

Rcordem, per a provar aquesta afirmació, ço que ha passat al món en conseqüència de la guerra limitant el nostre examen als productes de la terra. L'enumeració serà breu.

De seguida constatem una considerable escassetesa de mercaderies deguda a vàries causes. En primer lloc a la disminució de la producció agrària en quasi tots els països del món: els homes emprats en la guerra i els ferits han estat perduts per a la producció durant uns quants anys, i els morts i invàlids per a sempre. Les terres, mal conreades per manca de braços i de màquines, i mal adobades per la escassetesa de matèries fertilitzants han donat rendiments inferiors als que proporcionaven abans del conflicte. La destrucció selvatge de les plantacions en les regions envaïdes de França, Bèl-

gica, Itàlia, Rumania, Rússia, etc. ha reduït sensiblement el contingent de productes que afluïen als mercats. I com una disseminació de producció han obrat també les dificultats d'exportació, degudes al bloqueig dels mars i a l'escassetesa de tonellatge, que han impedit la vinguda de les primeres matèries dels països que en tenien en excés, donant-se el cas que el blat de moro i el blat s'han podrit en els docs de Buenos Aires mentre a Europa mancaven.

I junt amb tot això hi ha la política de taxes, la qual, per haver estat unilateral (taxant per exemple el blat, l'oli, etc., sense taxar també els jornals, els adobs, la maquinària agrícola, etc.) ha forçat necessàriament als pagesos a canviar de cultius cercant aquells quin comerç lliure els garantís un benefici major i més segur.

La disminució de producció ha portat també com a conseqüència inevitable i lògica la desaparició dels stocks de reserva que en temps normals influeixen regularitzant el moviment dels preus i eviten, o quan menys redueixen la gravetat de les caresties.

Però els mals venen sempre acompanyats, i en aquest cas, junt amb la disminució de producció hem tingut un enorme augment de consum. Les energies devoradores de la humanitat s'han centuplicat. La guerra absorbeix insaciablement els homes i els productes.

L'augment de consum és degut també al fet que el tipus mitjà del soldat a les trinxeres — la racció — és molt superior a la del treballador de ciutat o del pagès, obligats per tradició o per la limitació de mitjans de que disposen a una alimentació frugalíssima. I més bona i abundant és encara la dels ferits i malalts a l'hospital, quina alimentació curosa i nutritiva respon a la necessitat militar d'una ràpida convalescència.

I per a acabar de destruir l'antic equilibri econòmic, en el qual havíem nascut i al qual estàvem adaptats, cal afegir la puja vertiginosa dels jornals, la depreciació continua de la moneda — deguda a causes morals i financeres — les vagues, la reducció d'hores de treball, l'epicurisme que ha aparegut en aquests temps i que es manifesta, amb un desenfré tal vegada sense precedents, en la completa desaparició de l'esperit de previsió i en el desig febrós de gaudir. Ens trobem ara dins d'un cercle viciós. Totes les causes que hem anat enumerant existeixen conjuntament i mutuament s'agraven: la moneda baixa de preu cada dia, els jornals creixen, les vagues són més freqüents. L'equilibri no logra restablir-se i el descontent s'escampa. En conseqüència d'aquests fenòmens que s'han verificat a tot el món al mateix temps, i que porten tots una rarefacció de les subsistències, s'ha alterat necessàriament el joc de l'oferta i la

demanda que regula i determina matemàticament els preus. Menys productes en els mercats, més demanda i per tant augment de preus.

I si l'alteració interessa tot, ¿per què no ha d'interessar també, en el sentit general, als productes agrícoles? Si tot puja ¿no han de pujar els fruits de la terra sobre els quals es carreguen l'augment dels jornals, l'encariment de les primeres matèries, etc.? ¿Si produir una unitat de blat costa el doble de lo que costava abans, què ha de fer el pagès?

Hi han doncs causes poderoses que per sobre de la voluntat del pagès han determinat la puja dels queviures.

La protesta que per certs augments desproporcionats i evidentment injustos ha d'anar contra altres elements no tan visibles, contra aquells que dotats d'audàcia, i a voltes de clarividència comercial acompanyada d'una manca absoluta de sentit moral, han previst pugues i han acaparat fruits dedicant-se a l'especulació més odiosa i més ruïnosa per la classe mitjana i treballadora.

Contra aquests hauria d'anar l'acció de l'Estat; contra els *afamadors*, com diuen en altres països, s'haurien de demanar riguroses sancions.

AUGUST MATONS

Les obres sindicals agràries

II

CONDICIONS D'UTILITAT

QUAN un sindicat agrícola ha decidit construir l'edifici destinat a la transformació dels fruits que recull, ha de posar especial cura que aquest edifici-respongui, de la manera més perfecta possible, a la finalitat per a la qual es basteix.

Indiscutiblement la condició primera, i molt per damunt de totes, que ha de tenir una construcció de tal índole és la *utilitat*. Pot semblar trivial aquesta afirmació, i, no obstant, crec que convé insistir-hi, per tractar-se generalment d'entitats compostes d'individus poc acostumats, en llur majoria, a veure grans indústries muntades a la moderna i als quals els habituals quefers no ha permès profunditzar aquestes qüestions, limitant en alguns casos llur aspiració suprema a les millors construccions existents dins la localitat, sense pensar que, aquest que es pren per model, tal vegada disti molt quant a perfecció, de ço que vindrà fer.

Per això en el planejament del projecte s'ha de prescindir de prejudicis i rutines, donant al tècnic director totes les facilitats per obtenir una obra arrodonida i ponderada, sense dificultar-la amb falsos obsta-

cles; car, si quan es presenten poden semblar de molt pes, un cop acabada l'obra totes les transgressions i llicències preses en son detriment apareixen indignes d'haver influït per a realitzar qualsevol imperfecció, per petita que sigui.

El sindicat ha de limitar la seva intervenció en el projecte, aportant-li el major nombre de dades i orientacions per a son millor estudi i resultat, procurant evitar tots els obstacles, nascuts, de vegades, de discrepàncies de criteri o punts de vista especials, fent cas omís de tots els inconvenients que no siguin els estrictament inevitables que es presenten en la pràctica.

Convé no perdre de vista que en una obra d'aquesta mena (com en totes, però tal vegada en aquesta més) primer que tot és l'obra, i al millor resultat d'aquesta ha de sacrificar-se tot. Sovint succeeix que, quan el projecte és incompatible amb circumstàncies determinades, d'ordre econòmic, polític o d'amor propi, que facin de mal resoldre per la junta del sindicat, el criteri d'aquesta per a solucionar la incompatibilitat és modificar el pla de l'obra, sense preveure l'abast de la modificació que es tracta d'imposar.

Un edifici destinat a qualsevol indústria agrícola, per insignificant i rudimentària que sembli, ha d'ésser quelcom més que un magatzem o una quadra on l'organitzar els treballs necessaris es decidirà un cop acabada la construcció; un edifici així és una fàbrica, millor diríem una màquina on cada cosa ha d'ocupar el seu lloc, i cada operació ha de fer-se de la manera més còmoda possible i esmerçant la menor quantitat d'energia, ja sigui aquesta humana o mecànica.

Es necessari que els llocs i aparells de transformació de productes ocupin una situació justa i successiva per a evitar anants i vinents que absorbeixen força. Són in comptables els detalls de poca o molta importància que, en un edifici així, ajuden a abaratir les elaboracions. Pot ésser de gran importància una petita porta o passadís que, ben emplaçats, tal vegada estalvien un operari; o bé un desnivell que ens permet una fàcil neteja i prescindir d'un aixecador; o un moll de descàrrega i tremuges de mides apropiades que regularitzen el treball dels carros; i, a més a més d'aquests, un sense fi de detalls que, sense una major despesa alguns d'ells i altres amb despeses insignificants, permeten una elaboració comodíssima i, per tant, econòmica.

En un edifici industrial agrari on l'home intervé d'una manera tan directa s'ha de cercar, a més a més de la utilitat, la comoditat, car aquesta pot considerar-se com un caire en la perfecció de la primera. I, ja que el constructor modern disposa d'inestroncables mitjans constructius per a resoldre totes les necessitats que es puguin presentar, això ens permetrà, en planejar un local d'aquests, concebre l'elaboració o indústria com si tingués existència real, i fer que l'edifici sigui com un ropatge d'aquesta indústria, deixant a totes les màquines i operacions la situació i àmbit necessaris. No fent-ho així qualsevol imprevisió pot fer que l'edifici sigui incòmode, i fóra igual que quan hom porta un vestit (seguint la mateixa comparança): que si no ve a mida no permet fer tots els moviments amb folgança, i ve gran, la qual cosa és anti-econòmica, sobretot en construcció, o ve petit, i llavors tots els moviments es fan malament i amb pena.

En la concepció de tot projecte hi ha dues parts essencialíssimes: una que és el programa, o sia les dependències necessàries, que, com és natural, obeeixen a una organització del treball a fer-hi, sense oblidar res des dels patis i llocs que han de voltar l'edifici, fins als últims detalls d'illuminació, ventilació i desguàs; i una altra el donar existència real a aquestes dependències de manera que siguin útils i constructives.

Aquestes parts, abans de sintetitzar-se en el projecte que més tard serà edifici realitzat, cal estudiar-les detingudament des dels punts de vista tècnics, per aportar a cada cosa el grau màxim de perfecció. De manera que, en planejar un celler, un molí, una fassina, o el que sigui, s'ha de partir sempre de l'elaboració ideal i supeditar-ho tot a aquesta; si per cas, que sigui la necessitat que imposi concessions que sols podran tolerar-se com un mal menor.

Per això, sempre que es pugui, s'ha de procurar pujar l'edifici de cap i de nou, si no es vol trobar lligat per despeses fetes en locals inadequats, que sempre seran una rèmora per a fer les coses en la deguda forma. Un dels entrebancs amb què pot topar l'ideal de perfecció que sustentem, és precisament un d'aquests aprofitaments mal entesos de qualche edifici vell adquirit en condicions *aparentment* aventatjoses. No és que s'hagi de rebutjar la possibilitat que en alguns casos l'aprofitament sigui possible; però és un punt que convé pensar molt, abans de resoldre'l, i no deixar-se enlluernar per estalvis immediats que a la llarga puguin ésser causa de majors despeses.

Moltes vegades la pretesa economia es basa en les facilitats de pagament que dona el venedor de l'edifici, en el qual cas convé comptar si és molta la diferència entre els rèdits que s'haurien de pagar a un banc on s'hagués fet un emprèstit per cancel·lar d'un cop les despeses i els interessos què segurament s'hauran de pagar al venedor per les quantitats no satisfetes i si aquesta diferència és suficient per a compensar la compra de coses inútils que solen acompanyar l'immoble, les reparacions que s'hauran de fer de moment i en anys successius i l'amenaça constant de no poder assolir mai l'organització convenient, malgrat, si a mà ve, haver quasi reconstruït per parts tot l'edifici. Si els aventatges, realment, fossin acceptables, podran aprofitar-se; però, per molt que coincideixen les condicions de l'edifici primitiu amb les del que tracten d'utilitzar, vigili's, encara, el perill de trobar-se amb un mal emplaçament, manca d'espais circumdants i desnivells necessaris: circumstàncies, aquestes, que tenen més importància de la que a primera vista sembla.

Si fos possible apreciar en son valor just la diferència que va entre les energies, mals de cap i sacrificis que exigirà dels individus del sindicat el fer una obra bé del tot i el fer-la solament a mitges, veuríem que aquesta diferència és insignificant i consisteix en coses que al final de l'empresa, ultra tenir escassa importància, es troben de sobres recompenzades. Això vol dir que s'ha de pensar, més que res, en les necessitats, i poc en el pressupost; perquè el cas no és fer un edifici de tal o tal altre cost, sinó que reuneixi tals o tals altres condicions; i, si atenem massa al preu i altres circumstàncies passatgeres, es corre perill d'obtenir una obra desnaturalitzada.

No s'entengui, per ço que havem dit, que l'economia sigui un factor despreciable; res d'això, i en tractarem detingudament en el pròxim article. El que deu evitar-se és precisament produir un estalvi immediat que dins un plaç no llunyà hagi d'ocasionar superiors despeses. Practicar ço que amb frase vulgar però expressiva se'n diu: *llençar un duro per arreplegar-ne dos*, no volent, de passada, perjudicar-se amb un censal de molèsties i mals de cap.

C. MARTINELL
(Arquitecte)

Per la nostra riquesa ramadera

Si fomentar una font de riquesa incalculable com és la nostra ramaderia constitueix una tasca lloable i digna que no se li escatimin aplaudiments i estímuls, no menys mereixedores d'encomi han d'ésser totes aquelles activitats i energies que s'esmercin a conservar-la sana i forta, ço és prevenir-la contra els flagells que sovint l'assolen, defensar-la de les infeccions que com la taca d'oli s'hi estenen, deixant un trist record de llur estatge.

En aquests moments de revolució social, en què lluiten per surar, entre molts de no gaire bons, nobles ideals, es precis posar un xic d'atenció al problema de la profilaxi de les malalties encomanadisses. Propera l'hora de la creació de l'Escola Superior de Zootènia, no serà inútil insistir en la qüestió de la Higiene Pecuària.

Malgrat la intel·ligència i bona voluntat d'alguns individus del Consell Provincial de Foment, deixa molt que desitjar la tasca de llur corporació, no pas per manca de suficiència, sinó per defectes d'organització: tara sovint notada en la major part de les institucions de l'Estat.

Hi ha algunes infeccions de simptomatologia tan semblant, que constitueix un difícilíssim problema el precisar un diagnòstic amb els elements únics d'un examen clínic. Solució que únicament pot donar ràpida i encertadament un laboratori ben organitzat i destinat sols i exclusivament a aquests treballs. ¡Quantes i quantes pèrdues ocasiona un tractament equivocat, o l'espera (malauradament llarga, algunes vegades) dels resultats de l'anàlisi d'uns productes enviats al laboratori!

Es doncs, d'alta necessitat la creació d'un Laboratori de epizooties, que podria incloure's a l'Escola de Zootènia, dotada, naturalment, de tots els elements necessaris per a una tasca profitosa, ensems que procurés donar als seus diagnòstics tota la rapidesa compatible amb la feina ben feta. Amb això hi guanyaria moltíssim la riquesa immensa de la nostra població rural.

Un altra qüestió se'n dedueix del problema precedent: la fabricació de sèrums i vacunes. Avui dia aquesta indústria és feta com un negoci. D'aquesta manera, apart la garantia que no sempre és positiva (1), s'han

(1) Aquesta idea del senyor Vidal, a la Mancomunitat feia ja temps que li era comú. Es més, a hores d'ara està portant-se a la pràctica. La Secció de Ramaderia dintre poc inaugurarà un Servei de Patologia animal, que tindrà per objecte estudiar i revisar les malalties que sofreix el nostre bestiar.

En quant a la fabricació de sèrums i vacunes, el Servei de Patologia animal cuidarà de controlar l'eficàcia de dits productes per a evitar que'ls ramaders siguin enganyats.—M. R. i V.

de pagar els productes a uns preus que pensem podrien ésser un xic més baixos. Per exemple: la dosi de productes per a la serovacunació contra el rouget del porc costa 2'60, que, incloent-hi les despeses d'inoculació, quasi pot comptar-se més de 4 pessetes per cap de bestiar. I això fa que molts pagesos són refractaris a usar aquests tractaments, car diuen (no pensant bé, desgraciadament): «—No volem arriscar-nos amb una cosa que no sabem com anirà i que costa tant car».

Si els Laboratoris de cap de Partit fossin quelcom més que una ficció i uns xucla-pressupostos dels pobles, la primera de les qüestions esmentades no seria tal problema, ni sentiríem la necessitat de llocs on es fes aquest treball que en bona hora beneiríem, en nom de la nostra població pecuària.

I no succeiria, com sovintment ens trobem que, en presentar-se una malaltia encomanadissa en forma i intensitat poc coneguda, tot són incerteses i es passen dies i més dies fins a trobar-se una orientació definitiva i racional... mentre la ruïna ha fet presa en moltes llars i els pobles senten la manca d'alguns productes d'origen animal que la civilització ha fet poc menys que indispensables per a la vida dels ciutadans.

Aqueixes pobres opinions que desitjaria fossin atinades, les poso a la consideració de tots aquells a qui interessi el nostre esdevenidor pecuari, i en especial de la Mancomunitat de Catalunya que tant d'interès es pren en tot el que significa foment de les riqueses de la nostra terra.

JOSEP VIDAL MUNNE

Plantem arbres

PER la gran importància que té l'assumpte, i per la poca que la generalitat dels agricultors catalans li reconeixen, creiem sumament interessant fer alguns comentaris sobre la profitosa campanya que han vingut realitzant l'actual Director d'aquesta Revista senyor Matons, i altres no menys recomenats escriptors agrícoles, els quals procuren infiltrar a la gent del camp la conveniència de repoblar les nostres terres amb la plantació d'arbres fruiters.

Tenim a les mans el número 15, pertanyent al 5 d'agost de l'any passat, en el qual, després de remarcar els preus remuneradors a que es va vendre la fruita, i la probabilitat d'adinerar-la bé en anys successius, fundant-se en arguments i raons que cal considerar indiscutibles, recomana amb molta insistència i molt encertadament la conveniència de preocupar-se d'augmentar tant com es pugui la producció de la fruita.

Coincidim, doncs, que el conreu dels arbres fruiters donarà grans aventatges als agricultors catalans que sàpiguen aprofitar-se'n, cuidant-los com es mereixen, i com és necessari si volen obtenir abundoses i remuneradores collites. Però per desgràcia nostra, com ja s'ha dit, són molts els agricultors de la nostra terra que tenen una gran desconfiança en el conreu que ens ocupa, la qual, si ens hi fixem, trobarem que no descansa sobre cap fonament raonable i positiu. I provarem de demostrar-ho. Uns no planten arbres perquè els prenen la fruita dels pocs que tenen. Aquest mal pot evitar-se plantant-ne molts d'una determinada varietat

en un mateix tros de terra ; i d'aquesta manera, quan arribi l'hora de la maduració de la fruita, sempre pagarà el treball de posar-hi vigilància. Si per altra part ens interessem tots pel foment de tan important conreu, i aconseguim que tothom culli fruita, quedarà reduïda a la seva més petita expressió aquesta anomalia que avui tant descoratja els que haurien de posar-hi tot llur entusiasme.

Altres no volen conrear arbres perquè, segons ells expressen, treballen només que cada dos o tres anys, i no volen adonar-se que quan succeeix aquesta irregularitat de collites és principalment a causa dels pocs miraments que se'ls tenen. Si per igualtat de superfície dediquéssim a l'arbre fruiter les mateixes atencions, o, millor dit, les mateixes despeses que ens ocasiona la vinya, ben segur que aviat desapareixeria aquest concepte equivocat. Si se'l fertilitza racionalment, si se'l defensa de tants enemics que l'ataquen, si a la terra en què arrela se la té constantment remoguda, impeding tota vegetació extranya, sempre dona fruits abundosos i de qualitat superior. Encara que diguem que se l'ha de lliurar de tota vegetació extranya serà convenient, arribada la tardor, quan els arbres ja no vegeten, sembrar lleguminoses fertilitzant-les amb superfosfat i la sal potàssica més a propòsit per a la qualitat de la terra conreada, i enterrar-les com a adob, mitjançant una treballada no gaire pregona, amb la qual cosa s'aconseguirà proporcions als arbres un adob complet, sobretot si es practica aquesta operació quan les lleguminoses han arribat a l'estat de llur floració.

També diuen que els arbres viuen molt pocs anys i no s'adonen que molts no moren, sinó que se'ls mata torturant-los contínuament, unes vegades amb fangades que els trenquen o malmeten les arrels, i altres amb regades excessives que, si no les podreixen, pertorben en gran manera les funcions que la naturalesa els té encarregades. Succeeix així perquè la part més important d'arbres fruiters, a Catalunya, radica en els regadius ; i, com que fins a l'època present són molt pocs els agricultors que s'hagin desempallegat del reprobable i a l'ensem perjudicial egoisme de plantar-los en la mateixa terra en què sempre tenen hortalisses, es troben, sense adonar-se'n, que les regades útils i necessàries a aquestes, són excessives i perjudicials a aquells, provocant, a la curta o a la llarga, la mort dels arbres. S'ha de lluitar, doncs, i vèncer l'egoisme de voler exigir del terreny, dues collites a un temps perquè rares vegades arriben a importar les dues juntes el que amb seguretat importa una de sola ben conreada. I pel que toca als arbres fruiters (volem repetir-ho per la gran importància que té), sense plantes a llur vora els evitarem un excés d'humitat que tant els perjudica, perquè és evident que no necessiten, de bon tros, tanta aigua com les hortalisses en general, i a l'ensem podrem conrear-los sovint amb treballades superficials, que és el que més els convé.

Molts no planten arbres i deixen morir els que tenen, perquè molt sovint els veuen envaïts de malalties. Tampoc aquest argument té la més petita importància, perquè la major part d'aquestes poden combatre's amb eficàcia quan es procedeix als tractaments amb cura i oportunitat. No creiem del cas assenyalar aquí fórmules ni malalties, perquè a part que són molts agricultors que les coneixen, ja tenim per a això el Consell Provincial d'Agricultura i Remaderia, i l'Escola Superior d'Agricultura

que saben on tenen la mà dreta, i aconsellar el procediment a seguir per a combatre les malalties i majorment quan poden veure la part de la planta o de l'arbre atacat.

Als que es resisteixen a dedicar-se a tant profitós conreu, alegant que no disposen de regadius, els hem d'assegurar que van completament equivocats; i tenim l'atreviment d'afirmar, amb tota la força de la nostra convicció, que en moltes de les nostres terres de secà s'obtindrien bones collites de fruita, sempre que el terreny estigués exclusivament dedicat al conreu dels arbres fruiters, essent únicament permès sembrar lleguminoses i enterrar-les en les condicions qu més amunt hem deixat apuntades. ¿Qui no ha vist el presseguer, la pomera, la figuera, i altres arbres, fructificar, si no molt abundantment, almenys d'una manera ben satisfactòria, tot i havent de travessar les riguroses secades d'estiu, havent d'arrelar en uns terrenys plantats de vinya, i fins en terres ermes, sense estar adobades tal com requereix cada varietat, subjectes als atacs dels enemics que tant entorpeixen llur normal vegetació, i, per tant, condemnats a una vida plena de condicions infinitament inferiors a les que podria conrear-se si fos una plantació deslliurada de tota altra vegetació?

I anem a cloure el nostre treball dirigint la nostra recomanació fins als més pessimistes. Plantem arbres, plantem arbres i cuidem-los bé, que, amb seguretat, ells ens ho recompesaran tan bé que ens deixaran més que satisfets. Fins aquells agricultors que no disposin de regadius, per més pessimistes que siguin, per més por que tinguin que la collita no arribi, per manca d'aigua, també n'han de plantar.

No s'atrevirà ningú a negar que, amb els presseguers primerencs, els cirerers, els albercoquers i tots aquests arbres tan apropiats a la naturalesa de la nostra terra, que donen la fruita abans que les calors assequin la terra, tenim la garantia ferma i positiva que no mancarà la humitat necessària a una fructificació normal, sempre que l'agricultor eviti les pèrdues d'aigua mitjançant treballades a la terra que redueixen molt l'evaporació per capillaritat.

JOAN VALLÉS ESTRUCH

Terrassa (Mas Graner), 16 febrer, 1920

La coliflor

DADES DEL SEU CULTIU EN LA COSTA DE LLEVANT

La coliflor, sens dubte pels grans aventatges que reporta als agricultors dels voltants de Barcelona i pels preus a què ha arribat en els mercats, és un dels productes agrícoles més conreats en les hortes, especialment en la costa, d'aquesta ciutat fins a Mataró, constituint el seu cultiu una de les entrades més segures dels pagesos d'aquella contrada. Per això és que hem recollit algunes dades i pràctiques de cultiu que estimem interessants per als hortolans que proveeixen la plaça de Barcelona.

El cultiu d'aquesta planta pot fer-se, en termes generals, de dues maneres: cultiu en ple camp i cultiu sota vidres. El primer és absolutament seguit en la comarca objecte del nostre estudi; el segon no es

practica perquè el clima no ho fa necessari, i més aviat ço que volen els pagesos és que els freds vinguin intensos perquè endureixin més les capces, fent-les més apreciades.

De totes maneres, per la importància que aquest segon cultiu té en altres comarques (especialment en la regió dels voltants de París, mercat molt exigent en aquesta mena de productes), és molt corrent la pràctica del cultiu sota vidres, per la qual cosa, i com a curiositat, descriurem concisament ço que allí fan. La sembra la practiquen el 15 de setembre en terra superior; transcorregut un mes, es fa el repicatge, tenint en compte que les plantes estan a punt de sortir, se les cobreix amb unes campanes de forma especial que agafen unes 25 plantes cada una. A sobre d'aquestes campanes s'hi posa palla o brossa perquè el calor es conservi més, i, quan comencen a formar-se les capces, es trenquen algunes de les fulles més pròximes a elles i s'embolica la capça perquè es conservin ben blanques: condició primordial per a la bona venda, ja que aprecien tant la bona presentació dels productes com la classe. A primers de gener es disposen els *chassis* de 2 metres quadrats, en els quals es prepara una terra ben bona amb fems ben calents, d'un gruix de 45 centímetres, a sobre dels quals es disposa un altre capa de 18 centímetres de terra húmifera. Al Departament de l'Aude aprofiten la terra que queda entre les coliflors per fer planters d'altres plantes: naps, rabes, remolatxes, etc.

Es reguen amb molta freqüència, i, quan les fulles toquen ja els *chassis*, aquests s'obren, i s'abriguen les capces, fent la collita a fi de maig.

A vegades aquest cultiu el retarden fins a abril, fent el transplantament als *chassis* en febrer i amb una capa menys calenta.

Aquest és el cultiu, sucintament explicat, que en les comarques dels voltants de París fan de la coliflor. En les nostres comarques aquest cultiu és absolutament inconvenient: primer, perquè el nostre clima (com abans hem dit), ho fa innecessari; després, perquè la instal·lació en un d'aquests camps resulta caríssima, i això explica els preus fabulosos que han arribat a tenir en els mercats de París (1 a 3 pessetes abans de la guerra, i les destinades a conserves fins a 5 i 6 pessetes per peça).

Les pràctiques seguides pels agricultors de la comarca dels voltants de Barcelona són gairabé iguals, amb lleugeres variants. Descriurem dues maneres de cultiu: una fa referència a una horta del costat de Barcelona, i altra a una de Mataró.

Pels voltants de Barcelona fan el planter igual que el de totes les altres planes hortícoles. La majoria de les vegades el compren ja fet, i fan la plantació a dos pams i mitg catalans en quadro: aproximadament hi caben de 2,000 a 2,500 plantes per quartera. Les plantacions es fan en les següents èpoques: a mig maig es fa la grana per al primerenc, el 20 de juny per al de Nadal, el 25 de juliol per al tardà.

La terra en què s'obté la grana ha d'ésser ben esponjosa i ben treballada; es rega, de tant en tant, amb pixum i generalment no s'hi posa cap mena d'adob. En el planter resten unes quatre setmanes, a vegades cinc, fent aleshores el transplantament en la terra, en la qual queden definitivament, a la distància que ja hem indicat. En plantar, es posen fems i es reguen al cap de dos dies o tres, fent després, successives regades: cinc o sis, segons el temps.

Els adobs utilitzats són guanos i latrina quan les plantes són joves, i, quan la capça es comença a formar, s'hi posa latrina, donant dues o tres regades amb pixum.

El pes de les capces és molt variable, arribant a pesar de mig quilo a quatre quilos. La collita mitjana obtinguda pels voltants de Barcelona és d'unes 300 tones per hectàrea.

Els torns en els quals fan entrar la coliflor varien moltíssim. En citarem alguns de molt corrents: patates, coliflor, monjetes, fabes, ceba, coliflor i tomàtecs.

Les varietats conreades pels agricultors de les nostres hortes tenen un lèxic propi, amb el qual les denominarem: *coliflor de Santa Teresa, de Sant Andreu, de Nadal, caraneua, francesa i de Quaresma*. Fàcilment es comprèn que aquestes denominacions vénen de l'època en la qual es fa la recol·lecció de les capces.

Les variants que s'introdueixen en el cultiu de la coliflor en la comarca de Mataró són lleugeríssimes: de totes maneres les descriurem:

El planter no presenta altra diferència que la que ja hem citat. En fer el trasplantament, la distància entre cavalló i cavalló és de 80 centímetres a un metre. Els peus els planten a la vora del cavalló i a una distància entre sí de 60 a 70 centímetres.

Les varietats conreudes són exactament les mateixes i solament se'n cultiva una de més tardana cap a finals d'abril, la qual és sembrada pel juliol i és de molt bona qualitat i molt apreciada en el mercat.

Els preus són variabilíssims d'una manera extraordinària: a l'engròs les paguen de 10 a 25 pessetes el centenar; al detall, de 1'50 a 4 pessetes la dotzena, i de 0'15 a 1 pesseta la peça.

Finalment, direm dos mots respecte als insectes que ataquen els cultius hortícoles en aquesta comarca, i els mitjans que caldria utilitzar per combatre'ls.

El saltricó (*Altisa brassicae*), de color negre, amb dues ratlles transversals grogues, ataca el parenquima de les cols en començar-se a formar les capces, i es menja les fulles, deixant solament les nerviacions. Es combat la larva amb flor de sofre barrejada amb calç en pols, en la proporció de 10 de calç per 1 de sofre.

L'eruga (*Pieris brassicae*), lepidòpter conegut de tothom per les destruccions que fa l'eruga, que amb una voracitat espantosa ocasiona tantíssimes pèrdues per la destrucció que de les fulles de les cols fa. Per destruir la larva es pot fer ús de la següent fórmula: 25 grams de sabó negre en un litre d'aigua, o, més fàcilment, ruixar les fulles amb aigua calenta a 45°, la qual cosa no és cap perjudici per a la vegetació i mata les larves que no resisteixen aquesta temperatura.

Finalment, la cuca negra (*Atalia spinarum*), dita també *falsa eruga dels planters*, ataca el planter, però es pot combatre fàcilment amb la fórmula següent: 6 litres de sabó negre, 1 litre d'essència de trementina i 100 d'aigua, o bé 200 grams d'arseniat sòdic anhidre, 50 litres de calç en pasta i igual quantitat d'aigua.

Les altres malalties que ataquen la coliflor són de menor importància i sols es presenten en casos isolats.

ESPIGOLANT

El taylorisme en Agricultura

El taylorisme està de moda, tant de moda, que és just que hi dediquem algunes ratlles en nostra Revista. Fins ara s'ha parlat sempre de les seves aplicacions industrials on els resultats han estat veritablement meravellosos. En canvi no s'havia pensat de fer-ne aplicacions agrícoles; però durant la guerra, segons llegim, a França s'han fet algunes proves.

El taylorisme consisteix en obtenir el màxim de rendiment en el treball en el mínim de temps i amb la menor fadiga, evitant tot geste o moviment inútil. Aquest és el principi, que resulta d'una senzillesa extraordinària. La dificultat resideix en la seva aplicació pràctica car no és senzill establir el moviment inútil. Són necessàries llargues observacions, llargues experiències i un coneixement fondo del treball que s'ha de simplificar.

Un dels experiments francesos ha estat el següent: El capità Hallot, director de la finca militar de Saint Germain-en-Laye havia de fer plantar cols. Els homes que havien de fer aquesta feina eren en part agricultors; els altres no, ni sabien tal vegada que eren cols. El capità els hi hagué d'ensenyar la manera de fer el treball; els agricultors ja ho sabien i no volgueren consells. La plantació fou feta. Els agricultors seguiren el seu sistema, el mètode habitual; els altres en canvi, per ordre del capità, ho feren de la següent manera: un home anava al davant guiant-se per una corda estesa a terra i amb un cop d'aixada removia la terra en punts determinats; al darrera venia un altre home amb un plantador, feia un forat en la terra ja remoguda per el primer. Després seguia un altre, amb un cistell ple de plantetes que anava ficant en els forats fets per l'anterior; per últim venien tres homes més, un que tapava els forats on s'havien posat les plantetes i un altre que amb una regadora els hi tirava un xic d'aigua i el tercer que aplanava la terra amb un rascler. Demés altres dos homes fora de la fila estaven encarregats de donar aigua i cistells amb plantes cada cop que era necessari. Les dugues colles estaven compostades pel mateix número d'operaris.

El resultat de la prova fou sorprenent pels agricultors de professió, que creient acabar abans, acabaren el treball molt després dels altres: els professionals foren vençuts pels aficionats, per la supressió de tot geste inútil i de les anades i vingudes supèrflues.

Aquest experiment demostra doncs la conveniència de fer una revisió dels mètodes de treball emprats en agricultura per anar a una nova ordenació.

Voldran els nostres pagesos adaptar-s'hi?

L'oli de taxa, on és?

Traduim de la Liga Agraria: «Un detallista qualsevol consegueix un bono per adquirir, suposem, 1,000 litres d'oli. Amb aquest bono es presenta en un dels dipòsits establerts pels productors (nosaltres diríem pels exportadors. N. de la R.) i l'encarregat del mateix li diu:

Veiam. ¿Quant considera vostè que guanyarà amb la venda d'aquest oli?

Doncs, unes cinc centes pessetes, respon el comprador.

Prengui'n mil i firmim un rebut acreditant que l'oli li ha estat entregat.

Es evident que davant d'aquests arguments són poquets els que s'enduen l'oli.»

Les companyies carrilaires franceses i l'agricultura

La selecció de les llavors és una operació que els agricultors no haurien de descuidar mai; desgraciadament, a Catalunya, els que la practiquen són tan pocs que per comptar-los n'hi hauria prou amb els dits d'una mà i, potser, ben mirat, encara en sobrarien.

A altres països, en canvi, és una operació normal. A França, per exemple, grans i petits propietaris garbellen les llavors que han de sembrar i utilitzen per a la sembra solament les llavors bones i pures. La major part dels sindicats tenen llur màquina triadora que treballa en benefici dels associats.

Aquesta selecció és tan corrent que fins hi han màquines triadores muntades sobre camions automòbils que recorren els pobles i fan la feina per compte d'un particular que cobra un tant per quartera garbellada. Però la novetat més sensacional és el triatge ambulant inaugurat aquest any per la Companyia del ferrocarril de París a Orleans.

Poc abans de la sembra, la Companyia fa circular d'estació en estació un gran vagó que porta diferents tipus de triadores. Els agricultors són avisats amb temps per a que puguin portar llurs llavors, que són triades curosament pel personal del vagó.

La Companyia fa el següent negoci: A més del que pugui cobrar per la seva feina, afavoreix el progrés de l'agricultura i l'augment de la producció i augmenta, per tant, la quantitat de matèries que haurà de transportar més endavant. I com que com més transporta més guanya, el benefici és clar.

A Espanya, en canvi, les Companyies per a afavorir l'agricultura puguen les tarifes.

La creuada del blat

El nou ministre de l'Agricultura de França, en J. H. Ricard, un tècnic veritable, un tècnic conscient, organitza ara la *creuada del blat*, preparant la collita de 1921.

Es dirà, potser, que és massa prevident, que hi ha molt temps encara per pensar-s'hi, que cal segar el blat d'aquest any i sembrar el de l'any que ve. Tot això és veritat, però per a que les coses surtin bé s'han de començar amb temps. Ara, per la collita d'enguany, ja no es podria fer res. El mal i el bé estan fets. Cal evitar que el mal es repeteixi l'any pròxim, que disminueixi novament la producció de blat i el pa pugui de preu un altre cop. Aquest és el perill.

La creuada començarà de seguida; es tocaran tots els ressorts a començar pels més sentimentals: es convencerà, es forçarà, s'imposarà, sense oblidar aquell, al qual la naturalesa dels francesos es tan sensible, d'afalagar la vanitat dels agricultors que aspiren a una condecoració. A França, diu en Mark Twain, el gran humorista americà, són pocs els que s'escapen de rebre la legió d'honor.

Avui seran encara menys.

La creuada estarà dirigida per un Comitè Central que organitzarà una

intensa propaganda encaminada a vulgaritzar els mètodes nous, a ensenyar les pràctiques racionals, a combatre activament tot allò que representi rutina; es faran conferències, es publicaran fulles divulgadores, es celebraran concursos. Durant set o vuit mesos el món agrari es trobarà agitat per aquesta propaganda que no refusarà cap mitjà per a arribar als llocs més llunyans ni per a convèncer als més refractaris.

¿Veritat que el mètode del nou ministre de l'Agricultura de França és un bon troç més eficaç per a impedir l'augment del preu del pa, que totes les taxes que s'han inventat?

Però d'aquesta mena de ministres nosaltres no en gastem. Diu que no es porten...

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Els mercats segueixen invariables. I al dir mercats, en plural, volem referir-nos al nostre i a l'estranger. Per casa segueixen els comissionats furgant els cellers, recercant-ne vins pel consum interior, que ja escassegen evidentment; defora casa prou feines tenen en guarir-se les nafres de guerra i posar-se a xopluc del diluvi econòmic que anega negocis i projectes de fer-ne. El descens dels valors monetaris és continuat i paorós, ço que ve a traduir-se en estancament de transaccions.

Els embarcs vers altres nacions serien nuls, si no moguessin els comissionats francesos els volums de vi que tenien comprats de temps i que la congestió de transports no ha pogut recollir a hores d'ara més que amb grans compassos d'espera. Diguem, doncs, que, a hores d'ara, únicament va sortint el vi que, amb temps menys anormals, hauria sortit en tres mesos.

Mes una consideració a fer. Els compradors experimentats que esmerçaren grans partides de moneda en comprar-nos el vi allà per setembre i octubre als preus mitjos de 30 a 40 pessetes hectòlitre, i quan els francs es cotitzaven devés els 60 a 65 per 100, varen cobrir-se del risc i poden avui abastir llurs cases importadores a preus remuneradors, car cercaren intermediaris especuladors que a aquestes hores no tindran més que calvicie de tant estirar-se els cabells. Les compres que, a tot cost comprès, significaven un preu de mercaderia de 115 francs hectòlitre posada a destinació, troba avui un marge de defensa perquè als comerciants francesos no els hi sigui rancuniós l'haver-nos contractat partides que vénen avui a francs 160 hectòlitre.

Escandallant l'ajust de nostres vins, trobem el promedi de 105 francs i, així, ja és de veure com s'aprofiten enllà de la frontera del Pireneu de l'actual moment angoixós per la França. L'interès del comerciant estranger està en el sosteniment del preu alt, i altre tant experimenta el «vigneron» que no tem així el nostre concurs ni excellent preu que li permet mantenir el seu en correspondència amb el nostre i encara amb la torna de l'estalvi de giro, consegüentment, de sangria.

Alguns ajusts són amb vins per destil·lar i, com és natural, per tant que avariats, van a rerassaga dels valors del bon vi, amb la qual l'alcohol cotitza llurs partides a xifres altes que directament repercuteixen sobre el mercat interior tan escurat. Solament així podem explicar-nos la raó

del manteniment ferm de les cotitzacions (3'05 a 3'30 pessetes grau hectòlitre) per molt que clamin i reclamin els nostres negociants amb la cançó de l'enfadós, de la manca d'activitat exportadora que no ens precisa ja perquè la sola demanadissa dels venedors detallistes ens està garantintant els preus fins a nova collita.

Aquesta és encara una incògnita a casa; serà poc més o menys semblant a l'anterior als països meridionals—si no sobrevé un retruc a la florida i amb l'estiu propens a malestrugues conseqüències—i la visió del conjunt ens mostra que l'interès generals vinyater, tan aquí com arreu, està en refusar i resistir l'aviliment de preus.

Per quines raons hem de repetir aquí com al començ: els mercats segueixen invariables. Resistent i amb preus fermes.

PERE J. LLORT

Informació oleícola

Troblem el mercat igual que en la passada informació.

L'animació en les compres ha continuat de la mateixa manera; poques operacions en olis bons, quasi cap en els mitjans, mentre que els fluixos s'ha comprat tant com s'ha pogut.

Els preus, en les classes bones, han estat els mateixos que en els dies passats; en les fluixes han pujat un poc.

A Catalunya i Aragó els compradors tots són nacionals; sembla que les cases estrangeres hagin deixat el camp lliure als nostres compradors. Això seria profitós pel nostre comerç, si els comerciants exportessin directament als països consumidors, però no serà així, car en aquest joc sols hi fan d'acaparadors (menys alguna honrosa excepció) i després tots aquests olis sortiran cap els ports i zones franques de França e Itàlia i allí seran transformats per a portar-los als mercats del Nord d'Amèrica i Anglaterra. Semblava que la gran guerra ens havia obert aquells mercats; veritablement va ésser així durant el conflicte, mes després tot ha continuat com abans. Llàstima que es deixin perdre ocasions com aquestes que tant ens ensenyen i que podrien acreditar la paternitat dels nostres olis, mentre que avui els veiem marxar a altres cantons del Mediterrani, on els hi posen una etiqueta que serveix per acreditar una marca estrangera d'un país que segurament no té mitja dotzena d'oliveres.

Poc ha influït en el mercat el concurs per a exportar 20 milions de quilos. El venedor esperava una puja sobtada en els preus, però aquesta, com ja hem indicat, no ha vingut i creiem que no vindrà a menys que no es permeti seguidament l'exportació d'una altra quantitat igual, cosa que no succeirà si no convencem al ministre de Proveïments que tenim un fort sobrant d'oli. Tampoc és de creure que la puja vingui després de que estigui adjudicat el concurs, tenint en compte que la R. O. del citat concurs senyala solament que la quantitat major que es pot demanar serà d'un milió de quilos, quantitat que no la tindran en dipòsit i de la qual segurament no en podran exportar ni un 30 per 100 els que ja el tenen de passo i des de fa dies dipositat en les seves estives.

No per això creiem que l'oli baixi; es sostindrà esperant un altre

permís d'exportació. Ara, si aquest no es donés i els olivers continuen assenyalant com fins ara una bona collita, no sabent ço que passarà els tenedors d'oli que són bastant supersticiosos, podrien ésser presos pel pànic i apressar-se a vendre, produint una baixa.

No parlarem avui de les condicions del concurs d'exportació, puix ens fariem massa extensos; sols direm que sembla que estigui fet per afavorir les regions que fan olis dolents. Com que per cada 100 que es vulguin exportar s'han de deixar 150 a preu de taxa, resulta que el Govern obliga als exportadors a comprar en pocs dies 30 millions de quilos de oli per a taxa quina acidesa màxima ha d'ésser del 3 per 100, i en aquestes condicions sols s'en troben a Andalucia. Tenim, doncs, que tots els exportadors han d'abocar-se en aquells mercats, ço que fa que cada dia pugi més el preu de l'oli corrent (que així s'anomena l'oli de taxa). I aquest augment, junt amb les 20 i 25 pessetes (segons siguin llaunes o bocois), que s'han de pagar de sortida a la duana és un gravàmen que a primera vista sembla que el paguin els exportadors, mentre el paguen els venedors perquè el preu de l'oli baixa.

Ara sembla que els exportadors pretenen que el Govern augmenti el preu de taxa, creiem que això no hauria d'ésser; som de l'opinió que la puja del preu de taxa no beneficiaria per res als nostres olis sinó que tot el benefici seria pels de les regions on es produeixen olis dolents.

En parlar del preu de taxa ens referim a l'oli que deixen, a disposició del Govern els exportadors beneficiats amb permisos, de cap manera ens referim als altres olis pel que no hi volem cap clase de traba.

El preu cotitzat a Lleyda en aquestos últims dies i que poc ha diferit dels altres mercats catalans és, en rals per quartà i sobre vagó: oli extra superior, a 45 i 45 i mig; oli superior, 42 a 43 i mig; oli fi, 40 a 41; oli fluix, 38 a 40; oli d'inferns, 34 a 36.

En cap de les nostres informacions hem parlat dels olis de pinyola al sulfur, per això, avui, els hi dedicarem unes quantes ratlles ja que llur comerç tant productor com consumidor, és una de les principals branques de nostra indústria elaiotènica.

La campanya passada (1918-1919), va ésser un veritable calvari pels fabricants de dit oli; els olis van restar estacionats, costava molt poguer colocar una partida; els saboners que són els que utilitzen aquesta grassa semblava que tenien por d'ajustar una compra i, per barato que s'oferís els semblava cara.

Així passà tota la campanya, oscil·lant els preus entre 108 pessetes que es van pagar en els primers ajusts i 130 que es pagaven al mes de setembre. Però en començar el mes d'octubre la cosa va canviar i començaren la present campanya (1919-1920), pagant-se els primers olis a 145 pessetes els 100 quilos.

Enguany es colloquen els olis al preu que es demana i la major part de les vegades es fan operacions d'importància sense que l'oli sigui fet, ço ha fet que el preu cada dia sigui major, arribant-se a fer ajustos que han passat de 175 pessetes.

Es fàcil d'esplicar el motiu d'aquesta puja deguda, sens dubte, a la forta demanda de sabó que tenen els nostres saboners i com que els seus clients semblen insensibles a les pujes que tot sovint fan al sabó, resulta

que no miren de pagar el preu que se'ls hi demani, sols tinguin assegurat el funcionament de llurs fàbriques.

Tenim també de fer notar que, enguany, en algunes fàbriques, entre elles el Sindicat Comarcal del Baix Urgell de Borges Blanques, han fabricat l'oli al sulfur amb molta cura, arribant a obtenir olis bons quina acidesa ha estat de 3 i 4 graus. Fariem un injustícia si no citéssim també la fàbrica dels senyors Pere Mor i fills, de Lleyda, que també ha produït olis com els abans indicats.

Celebrem moltíssim l'avenç que donen a aquesta indústria eis que fan bons productes, puix demés que el mercat els ho premia, pagant-los 10 pessetes més per 100 quilos, fan un bon servei a la regió productora fent que s'acreditin els olis de sulfur i que amb el temps arribin a ésser una marca comarcal.

LICINI ANDREU

INFORMACIÓ

La Federació Agrícola Catalan-Balear ha fet públics els temes que es desenrotllaran en la vinenta assemblea celebradora a Lleyda.

Dits temes són els següents:

«La taxa en els productes agrícoles», pel senyor baró de Casa Fleix.

«Conreu d'hortalisses i fruiterars», per don Josep Giné i Gené.

«Indústries derivades d'aquells conreus», per D. Josep Daniel Llop.

«Alfals», per D. Jaume Culleré.

Després de les tasques del Congrés es visitarà la important finca Raimat, en la qual D. Manuel Raventós ha realitzat veritables prodigis de plantacions forestals, i probablement es farà una visita a la Central Elèctrica d'Aitona.

Assistiren a la reunió on es prengueren aitals acords, importants elements de les societats agrícoles de la comarca de Mataró, els quals recaptaren l'ajuda de la Federació per aconseguir l'exportació de la patata primerenca.

Com que el dit assumpte és de vida o mort per als agricultors d'aquella comarca, el senyor Fortuny es féu càrrec de la justícia de la dita petició i s'ha ofert incondicionalment per a salvar tan important riquesa, acordant-se que el senyor Fortuny surti immediatament cap a Madrid amb el fi de fer les degudes gestions perquè siguin ateses tan justes demandes.

El senyor baró de Casa Fleix, vice-president del Consell provincial de Foment de Lleyda, ha celebrat una extensa entrevista amb D. Carles de Fortuny, president de la Federació Agrícola Catalana Balear, a l'objecte d'ultimar els detalls del Congrés que aquesta Corporació celebrarà a Lleyda.

Durant l'estada a Barcelona del senyor de Casa Fleix, ha gestionat de la Mancomunitat la celebració d'un concurs de ramaderia en dita capital durant les fires i festes que els dies 11 de maig i següent es celebren en honor de Sant Anastasi.

En pro de la Facina Cooperativa de Sabadell, per tal de donar compliment als acords presos dies endarrera en la reunió que hi hagué al domicili de «Catalunya Agrària», es celebraren des actes de propaganda, l'un a Sant Cugat i l'altre a Montornés, presidits per D. Josep Llobet, advocat i propietari de Sabadell.

El senyor Llobet va explicar la manera pràctica de poder realitzar la Cooperativa de Destil·lació de les brises de les veremes. Parlaren, també D. Josep Marí, president de «Catalunya Agrària», D. Francesc Santacana, president de la Unió de Vinyaters de Catalunya i de la Facina Comarcal de Martorell, i D. Domènec Fatjó, conseller comarcal de la Unió de Vinyaters, explicant als pagesos els beneficis que en poden traure, de contribuir al funcionament de la dita Cooperativa de Destil·lació.

La propaganda donà de seguida el natural resultat: foren molts els que es comprometeren a portar-hi llurs brises i altres que adquiriren en metàl·lic, accions de l'Associació.

Contra les pedregades.—El Consell d'Administració de la «Caixa d'assegurances mútues contra la pedregada» fa públic que, en virtut de trobar-se molt endarrerides les actuals collites, ha concedit pròrroga fins al dia 30 del present mes per admetre propostes d'assegurances i actes de modificació de conreus en les pòlisses vigents, a qual efecte continuaran obertes les oficines de la Direcció de la Caixa en l'Institut Agrícola Català de Sant Isidro tots els dematins, de deu a una, i de quatre a sis de la tarda, a excepció dels dimarts i dies de festa.

Per reial ordre emanada del ministeri de Foment ha estat nomenat D. Leonci Soler i March, comissari regi, president del Consell de Foment d'aquesta província en mèrits de la proposta formulada pel mateix Consell.

El Sindicat Vitícol de Martorell inaugurarà el dia 11 d'aquest mes una secció de Caixa rural.

Amb tal motiu, es celebrà un important acte de propaganda agrària en el qual hi prengueren part els senyors Marí, Miquel i Cuscó, Valls i Olivella.

La U. V. C., per tal de preparar l'èxit de la seva pròxima assemblea que, a no dubtar, revestirà gran importància, té decidit celebrar conferències en varis pobles de la Comarca de Mataró.

Estan encarregats de dita propaganda els senyors Simó, Vilardell, Vivó i Rossinés.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

L'enginyer ajudant de la Secció de Viticultura D. Llorenç Badell i Roig donarà demà una conferència en el local del Sindicat Agrícola de L'Escala tractant de les malalties de la vinya i manera de combatre-les.

El concurs de guarans celebrat a Vich el dia 5 d'aquest mes fou un èxit tant pel que es refereix a concurrència de reproductors com a la vàlua dels exemplars. En el vinent número en donarem ampla ressenya, acompanyant-la de là informació gràfica del mateix.

Ha estat nomenat director dels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya, nostre estimat amic i collaborador D. M. Rossell i Vila.

La més coral enhorabona.

Resum de treballs efectuats en el laboratori de Serveis tècnics del departament d'Agricultura per tot el mes de març de 1920:

Mostres analitzades:

Terres	1
Anticriptogàmics i insecticides	4
Adobs	15
Vins, misteles i alcohols	35
Aliments pel bestiar	1
Altres no especificats	5
<hr/>	
Total de mostres	61

Aquests anàlisis comporten les següents operacions:

Determinacions quantitatives	119
Números i relacions	39
Assaigs qualitatius	4
Informes i certificats	8

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament a totes les consultes que facin els senyors subscriptors.

S. P., PIRA.—Ço que vostè ha intentat és pràctica que es segueix amb èxit des de temps immemorial en moltes comarques. Per això, doncs, la seva prova no té res d'absurde.

Les causes dels fracàs són, com compendrà, un xic difícils de precisar sense conèixer ni els detalls ni les condicions de l'experiment. El fet que el farratge no hagi nascut fa pensar que la llavor usada era dolenta, o perquè va ésser collida massa aviat, verda encara, o perquè era massa vella; convé sempre emprar llavor de l'any per que la trepadella perd ràpidament les seves facultats germinatives.

Jo li aconsellaria que tornés a fer la prova mirant de procurar-se bona llavor. És segur que obtindrà bons resultats.

CAM.

P. M., VALLS. — Un bon màstic per a empelts, que es conserva molt bé perquè és insensible a l'acció del fred i de la calor és el següent:

Trementina	400 grams
Cera	400 »
Pega grega	200 »
Seu	100 »

A. R., FALSET. — La plantació que els castellans en diuen «al tresbolillo» consisteix en posar els arbres de manera que quedin en els ànguls d'un triàngul equilateral, o en altres paraules, que quedin en els ànguls d'un exagon regular quin centre està ocupat també per un altre arbre.

T. T.

A. B., TÀRREGA. — Les proves de poda d'oliveres fetes per la Secció d'arbres fruiters, han donat a tot arreu, excel·lents resultats. Pot comprovar-ho fàcilment examinant els arbres esporgats pels esporgadors de la Direcció d'Agricultura en les propietats del senyor Nicolau, de Tàrrega mateix, en l'any 1918.

C. O. M.

SINDICATS AGRÍCOLS I VINATERS

Per tota mena de fines per a ví basses per aigua i construccions de **CIMENT ARMAT**

la casa **LLUIS SANS**

Carrer Trafalgar, 14-BARCELONA té establerta una secció especial de **Pressupostos i Plànols**

OLIS

COMISSIONS i REPRESENTACIONS

LISINI ANDREU

Comerç, 3 : LLEYDA : Telèfon 411

Màquina de batre "PERFECTA,"

Construcció suïssa. Coixinets a boles. Molta i bona feina, amb un mínim consum de força.

PREMSES D'EMPAÇAR PALLES I FORRATGES

TRACTORS per a cultiu de camps petits i grans. MOTOR . LOCOMÓBILS. SEGADORES. CULTIVADORS. BRAVANS. Sembradores. Molins. Talla-forratges, etc.

MÀQUINES AGRÍCOLES

«**MORET**»

Rambla Fernando, 29 : Telèf. 165

LLEYDA

Deu vostè

per a obtenir millor resultat en el tractament contra el «*mildew*» de la vinya, aplicar el

CALDO BORDELEÉS

“ENOL”

i economitza el producte i farà millor treball si l'aplicació és feta per mitjà dels aparells polvoritzadors ECLAIR Vermorel i EXCELSIOR Gobet, legítims.

VICENS VILA CLOSA

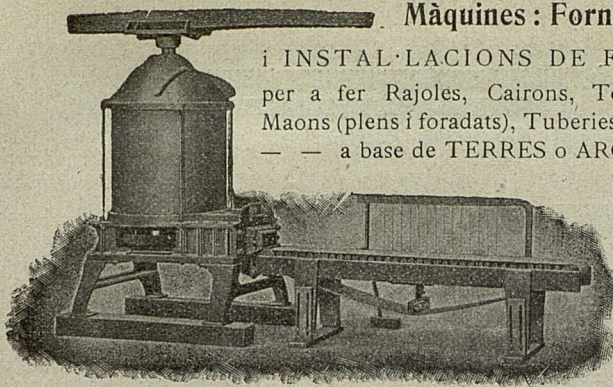
(Successor de Kegels y Vila)

Passeig de Gràcia, 88 : Telèfon 1538 G.

BARCELONA

Maquinària viti-vinícola : Productes enològics i anticriptogàmics.

Demani
prospectes

Màquines : Forns : Accesoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRIQUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberries o Canonades,
— — a base de TERRES o ARGILES — —

PREMSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

Instal·lacions de FABRIQUES de CALÇ i CEMENTS

Màquines i Motllos per a
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

ESTUDIS i PROJECTES

J. F. Villalta, c. E.

(Apartat de Correus)

BARCELONA

**A
R
B
R
E
S**

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federa-
ció Agrícola Catalano-Balear, com una de
les classes de població de major producció

Carolines = Plàtans = Acàcies

Albes = Pollancs de totes classes

• • • • •

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)